Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

№ 2

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 598 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 29-fevralda ruxsat etildi.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir oʻrinbosari:
Karimov Norboy Gʻaniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, Oʻzbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, Oʻzbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – Oʻzbekiston doʻstlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., OʻzR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., OʻzR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri oʻrinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., OʻzR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar boʻyicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "OʻIRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar doʻstligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Poʻlatov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdugʻaniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamgʻarmasi ijrochi direktori oʻrinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil oʻgʻli, t.f.f.d., TAQU katta oʻqituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Fargʻona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon oʻgʻli, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, OʻzR Bosh prokuraturasi boshqarma boshligʻi oʻrinbosari
Ochilov Farxod, OʻzR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti boʻlimi boshligʻi
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta oʻqituvchisi

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, OʻzR Tabiat resurslari vazirligi, OʻzR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Ilm-fanga baxshida umr 8
Baxtiyor Islamov

Kichik biznesni rivojlantirishda “yashil” iqtisodiyotni keng tatbiq qilishning ahamiyati 10
Gulnora Abdurahmonova Kalandarovna, Sanjar Baxodirovich G‘oipnazarov

Brand Capital as a Determinant of Institutional Prestige and Student Choice in the Higher Education System ... 16
Zufarova Nozima Gulamiddinovna

Inson va atrof-muhit dialektikasi: nomutanosiblik ko‘rsatkichlari va ekologik muammolar 24
Butaboyev Maxammadjon Tuychiyevich, Maxmudov Nosir Maxmudovich

Yashil budjetlashtirish va uni O‘zbekistonda joriy etish istiqbollari 30
Meyliev Obid Raxmatullayevich, Gofurova Kamola Xayrulla qizi

Iqtisodiyotda ta’lim va fan integratsiyasining asosiy yo‘nalishlari 35
Yormatov Ilmidin Toshmatovich

Transport vositalari va yo‘llar turizm transport infratuzilmasini rivojlantirishning muhim omilidir 39
Agzamov Shaxboz Akmalovich

Bank xizmatlarini raqamlashtirish orqali samaradorligini oshirish 44
A. X. Salamov

Biznes-reja baliqchilik xo‘jaligi rivojlanishi uchun asos sifatida 48
Dosmuratova Shaxista Kengashovna

Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog‘liqligi 55
Axmediyeva Aliya Toxtarovna

Turizmni rivojlantirish imkoniyatlari 63
Ziyadullayev Ilhom Narkabilovich

Tijorat banklari depozit operatsiyalari samaradorligini oshirish muammolari
va ularni bartaraf etish yo‘llari 67
Shamsiyev Nodir Muratovich

Hududlarni rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning samaradorligini oshirish masalalari 72
Shagazatov Oybek bahodirovich

Hududlar biznes muhitini rivojlantirish va samarali boshqarish yo‘nalishlari 76
Davlatov Sanjar Abdimannonovich

Ijtimoiy rivojlanish xulq-atvor paradigmasida yoshlarning tadbirkorlik
faoliyatini tartibga solishning nazariy asoslari 80
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich

Korxonalar innovatsion faoliyatida raqamli transformatsiyaning muhim yo‘nalishlari 84
Yuldasheva Kamola Miraliyevna

O‘zbekistonda agroturizmni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini
takomillashtirish (Buxoro viloyati misolida) 89
Yoriyeva Farangiz Murodillayevna

Innovatsion tadbirkorlik muhitini kompleks baholashda xalqaro tashkilotlar tajribasi 94
Nazarova Umida Avazovna

Turizm faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish samaradorligini oshirishning ayrim usullari 98
Mirzaxodjayev Alisher Botirovich

Globallashuv sharoitida transchegaraviy suv resurslardan samarali foydalanishni boshqirish 103
Mirzayev Musurmon Umidullayevich

Surxondaro viloyati iqtisodiyotida kichik biznes va tadbirkorlikning o‘rni va ahamiyati 108
Fayziyeva Aziza Azamat qizi

Ta’lim muassasalarida xarajatlarni moliyaviy nazorat etishning samaradorligi tahlili 113
Eshonqulov Davlatjon Rajabboyevich

Ta’minot zanjirini boshqarishda transport logistikasi usullarini takomillashtirish 119
Zoxidova Nazokat Berdimurot qizi

Blokcheyn texnologiyasida xavfsizlik masalalari 123
Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich

Развитие цифровой трансформации банковского сектора Республики Узбекистан 129
Абдурахманова Матлуба Махамадаминовна

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Asosiy fondlarni hisoblash va baholash usullarini takomillashtirish istiqbollari....135
Rixsimbayev Odiljon Qobiljonovich

Marketingda tovar harakati tizimini optimallashtirish va modellashtirish....141
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Kamola Abdujabborovna Pardayeva

Iqtisodiy rivojlanish uchun strategik taqsimlash strategiyalari: Investitsion Fond Portfellarning qiyosiy tahlili....148
Sultonboeva Munira bahodirovna

Soliq munosabatlarining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati: ilmiy-nazariy qarashlar....154
Axrorov Zarif Oripovich, Saidmurodov Feruz Sodiqjon o'g'li

Взаимосвязь инвестиционной стратегии с оценкой эффективности инвестиционного проекта....159
С. С. Алиева, А. Назаров

Erkin iqtisodiy zonalarning faoliyati va boshqaruv mexanizmini takomillashtirish....167
Sheraliyeva Saida Azatovna

Xizmat safari xarajatlari hisobining huquqiy asoslari....170
Ergashev Sarvar Xudoynazarovich

Инклюзивное образование и его особенности....175
Зайнутдинова Умида Джалоловна

Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari....179
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich

Mamlakatda soliq qarzdorligi vujudga kelishining asosiy sabablari va ularni qisqartirish yo'llari....184
Hakimov Ulug'bek Furqat o'g'li

Mulk qiymatini baholash tushunchasi, baholash obyektlari, baholanadigan qiymat turlari....188
Izbosarov Boburjon Bahriddinovich, Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li

O'zbekistonda sug'urta xizmatlarining zamonaviy transformatsiyasi....193
G. Adilova

Biznes subyektlarida samaradorlik masalalarini o'yinlar nazariyasi usuli bilan baholash....197
Mardiyev Nurali

Yengil sanoatda "lean production" konsepsiyasini tatbiq etishning amaliy jihatlari....203
Yaxyayeva Inobat Karimovna

Soliq salohiyatini baholash usullari va ularning tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga ta'siri tahlili....207
Borotov Sharofiddin Jumaqul o'g'li

Ko'chmas mulk bozorini baholashning institutsional asoslari....213
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich

Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm xizmatlarini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari....221
Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna

O'zbekistonning bank-moliya tizimi hamda unda Islom moliyasi instrumentlarini jalb etishdagi joriy tendensiyalar....226
Eshimov Alisher Dusmurodovich

Tashqi savdoda notarif usullarni qo'llashning iqtisodiy oqibatlarini aniqlash metodologiyasi (rivojlangan davlatlar tajribasi)....234
Norqobilov Akobir Iso o'g'li

Reklama xizmatlari va uning subyektlar samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari....240
Rabbimov Elbek Abdulloyevich

Ijtimoiy siyosatni amalga oshirishda sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirish asoslari....245
Imonqulov Nuriddin Qo'shmon o'g'li

Tijorat banklari biznes ekotizimini rivojlantirishning nazariy asoslari....250
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li

Majburiy tibbiy sug'urtaning vujudga kelishi va o'ziga xos xususiyatlari....256
Kenjayev Soxib Sayfiyevich

O'zbekiston Respublikasida zamonaviy soliq ma'murchiligini joriy etish orqali budjet-soliq siyosati samaradorligini yanada oshirish....260
Yuldasheva Shaxnoza Xojiakbar qizi

Jahon iqtisodiyotining barqaror rivojlanishida derivativlar bozorining roli....266
Shokirov Mirkamol Mirolim o'g'li

Boshqaruv hisobida mas'uliyat markazlarini tashkil etish masalalari....274
Sobirov Otabek Olimjonovich

Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat usullaridan samarali foydalanish yo‘llari 277
Kultayev Farxod Shavkatovich

Tijorat banklari foydasi va rentabillik ko‘rsatkichlariga ta’sir etuvchi omillar tahlilini takomillashtirish 281
Normo‘minov Temurbek Sheraliyevich

O‘zbekiston Respublikasida tijorat banklari aktivlar sifatini oshirish yo‘llari 284
To‘ychiyev Otabek Shamshiyevich

Venchur kapitalining mohiyati va O‘zbekistonda venchur tizimini rivojlantirishning institutsional asoslari 288
Tadjibayeva Nigora Gulomjonovna

Innovatsiyalar: zamonaviy iqtisodiyot uchun innovatsion faoliyatni qo‘llab-quvvatlash zarurati 293
Malikova Dilrabo Muminovna, Tursunov Jahongir Ulug‘bek o‘g‘li

Budjet daromadlarining shakllanishida egri soliqlarning ta’sirini ko‘p omilli ekonometrik modellashtirishda tahlil qilish 297
Abdunazarova Shahnoza Norqo‘chqor qizi

Aksiyadorlik jamiyatlarida investitsion jozibadorlikni oshirish yo‘llari 302
Abdullayev Boburjon Akbaralievich

Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o‘rni 306
Akbarov Akmalxon Akrom o‘g‘li

Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish 310
Mirzayeva Nargiza Batirovna

Talabalarning oilali bo‘lishiga ta’sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv 314
O. U. Shomurodov, A. A. Suyarov, Z. U. Uroqov, J. S. Urazov, A. T. Ablahatov

Ways to Use the Experience of Foreign Countries in Creating a Beneficial Business Environment for Entrepreneurship And Improving Taxation 319
Mukhlisa Ikramova

Aholi turmush darajasini oshirishda moliyaviy savodxonlikning o‘rni va iqtisodiy rivojlanishga ta’siri 325
Yusupov Muhammadali Soxib o‘g‘li, J.D. Xojiyev

Temir yo‘l sanoat korxonalarida ijtimoiy-mehnat munosabatlarini boshqarish bo‘yicha xorijiy tajriba 329
Kadirova Sharofat Amonovna

Механизм внедрения аутсорсинговой деятельности в АО “Ўзтемирйўлйўловчи” 332
Н. Э. Кахарова

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish investitsiyalarni jalb qilishda xorijiy mamlakatlar tajribasi 337
Sharipov Bobur Anvar o‘g‘li

“STEKLOPLASTIK” MJCHning bozordagi strategik holatini tahlil qilish 342
Musyeva Shoira Azimovna

Agrar sektorda ekologik toza mahsulotlarni ishlab chiqarishning nazariy masalalari 348
M. Sh. Nazarova, Z. S. Kazakova

Methodological Foundations of Bank Lending and Classification of Factors Affecting the Features of Obtaining Loans 353
Raxmanova Laylo bahodirovna, A. Karimova

Agrosanoat klasterlarda tovar-moddiy zaxiralar samaradorligiini KPI orqali baholash uslubiyati 357
Toshpo‘latov Azizbek Shermuxamadovich

Faol tadbirkorlar faoliyatida kambag‘al oilalarni iqtisodiy-ijtimoiy holatini yaxshilash imkoniyatlari 362
Salamov Ibrohim, Nazarova Maryam Sharifovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna, Jonibekov Faxriddin Beknazarovich, Kudratov Rizo Turdibayevich, Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Xudayberdiyeva Ma’rifat Umarovna

Xo‘jalik yurituvchi subyektlar strategiyasi tahlilining o‘ziga xos xususiyatlari 369
Tursunova Shaxnoza Farxod qizi

Процессы цифровизации АО “Hududgazta’minot” 373
Хусанов Кахрамон Нишонович

O‘zbekistonda aholi turmush darajasini oshirish yo‘llari 378
Abdullayeva Madina Kamilovna, Eldorbekov G‘ofurbek Iskandarbek o‘g‘li

Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik subyektlari uchun kredit tizimini takomillashtirish mexanizmi 381
Bobayev Isroiljon Abdinabiyevich

Mamlakatga jalb qilingan xorijiy kapitalning tovarlar va xizmatlar importi salohiyatiga ta’sirini ekonometrik modellar bilan baholash 386
Saydullayev Azamat Jo‘raqul o‘g‘li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

O‘zbekistonda bank xizmatlari raqobatbardoshligini baholash mazmuni va o‘ziga xos xususiyatlari 394
Sh. Madraimov

Kapital bozorida sug‘urta kompaniyalar institutsional investor sifatida 397
Xasanova Lola Mamasharifovna

Yangi O‘zbekiston strategiyasida institutsional islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ko‘p funksiyali raqamlashtirishning ilmiy asoslari 400
B. B. Berkinov

O‘zbekiston Respublikasi tijorat banklari orqali jinoiy yo‘l bilan olingan daromadlarni legallashtirish mexanizmlari 409
G‘afurov Umidjon Bahodir o‘g‘li

Rivojlangan mamlakatlarda keksa fuqarolarning bandligini oshirish kam ta’minlangan aholi qatlamini qo‘llab-quvvatlash usuli sifatida (Yaponiya tajribasi misolida) 413
Karimov Bekzodjon Ilxomovich

Tashqi savdoni oshirishda boj-tarif siyosatini takomillashtirish mexanizmlari 420
Pardayev Ilhomjon G‘ulomjon o‘g‘li

Финансы или корпоративные финансы 426
Уринов Бобур Насиллоевич

In Ensuring Economic Development in the Country Green Economy and its Features 432
Akhunova Shakhistakhon Nomonjanovna, Abdusattorova Mokhirabonu Abdugoppor kizi

Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirish yo‘nalishlari 437
Jo‘rayev O‘ktam Panji o‘g‘li

Сокращение уровня бедности в Узбекистане 443
Амирджанова Ситора Суннат кизи

Paxtachilik sohasida ishlab chiqarish jarayonlari samaradorligini oshirishning innovatsion yechimlari va uning foydaga ta’sirini baholash 448
S. B. Inoyatov

Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishlash amaliyotidagi muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari 453
Maxmudov Rahimjon Hamid o‘g‘li

Mahalliy budjet daromadlarining nazariy va ilmiy asoslari 460
Ollokulova Feruza Mansurovna

Kambag‘allikni qisqartirish – aholi turmush farovonligini ta’minlashning muhim omili 463
Usmanov Baxodir Baxtiyorovich

Raqamli marketingni rivojlantirish zaruriyati 469
Xalmuxamedova Zeboxon Babaxanovna

Tijorat banklari o‘rtasidagi raqobatni rivojlantirish orqali fond bozorida aksiyalar narxini barqarorligini ta’minlash istiqbollari 473
M. Yuldosheva

Konchilik sanoati korxonalarida innovatsion faoliyatni rivojlantirish mexanizmlarining ilmiy-nazariy asoslari 480
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna

O‘zbekistonda banklar moliyaviy xizmatlari va ular sifatining amaldagi holati tahlili 487
Mirzayev Mirza Abdullayevich

Oliy ta’lim muassasalarining iqtisodiy samaradorlikning raqobatbardoshligini instituttsional tahlil qilish mexanizmi 492
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna

Integrasiya sharoitida to‘qimachilik sanoatining rivojlanishi 499
Ziyayeva Muhtasar Mansurdjanovna

Auditorlik tekshiruvini tashkil etish va o‘tkazish jarayonlarini takomillashtirish 503
Karamatova Noiba Husnitdinovna

Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta’minlashning nazariy jihatlari 510
Mamatov Mamajan Axmadjonovich

Экономическое сознание и экономическое мышление: теоретический анализ 517
Пардаев Мамаюнус Каршибаевич, Мухаммедов Мурод Мухаммедович

O‘zbekiston respublikasi tijorat banklari tomonidan qurilish korxonalarini kreditlashni takomillashtirish yo‘llari 522
Sultanov Baxram Begdullayevich

Роль искусственного интеллекта в современных технологиях медиаобразования в высших учебных заведениях 526
Самигова Гуландом Абдужаббаровна

Talabalarga moliyaviy yordam dasturlari va ularning ta'lim sifatiga ta'siri 534
Mirzayeva Muhlisa Ubaydullo qizi

Mintaqaviy investitsion jozibadorlik va investitsion siyosat: nazariy talqin 539
Muminov Akmal Tulkunovich

Mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida oliy ta'lim tizimining ta'siri 543
Nasimov Adiz Azamat o'g'li, Baxtiyorova Jasmina Jasurovna, Axrorov Zarif Oripovich

Respublikada fermer xo'jaliklarga xizmat ko'rsatishni rivojlantirish va agroxizmatlar bozorini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari 548
Shukurov Ilxom Safarboyevich

Turli mamlakatlarda oliy ta'limni moliyalashtirish yo'llari 555
Umarova Moxigul Maxmayunus qizi

Dehqonchilikni innovatsion asosda rivojlantirishning xorijiy tajribasi 560
Yuldashev G'iyos Turabekovich

Tijorat bank xizmat turlarini islomiy bank xizmatlari orqali rivojlantirish istiqbollari 564
Bayjanova Gozzal Sarsengaliyevna

Qishloq xo'jaligi mahsulotini baholash va hisobga olishning uslubiy jihatlarini takomillashtirish 570
Boltayev Abror Sayitmuradovich

Секреты интересного урока в начальной школе 577
Гараева Олеся Владимировна

Iqtisodiyotni barqaror rivojlanishda yashil iqtisodiyotning o'rni 580
Ibragimova Gulchehra Toxirovna

Mahsulot va xizmatlarni raqamli transformatsiyasini amalga oshirish algoritmi 584
Kucharov Abrorjon Sobirjanovich, Bobojonov Azizjon Babaxanovich, Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich

O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi mamlakatda yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish vositasi sifatida 591
Nabiyev Feruz Nurmurodovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

YENGIL SANOATDA "LEAN PRODUCTION" KONSEPSIYASINI TATBIQ ETISHNING AMALIY JIHATLARI

Yaxyayeva Inobat Karimovna
Iqtisodiyot fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD),
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti

Annotatsiya: Maqolada yengil sanoatda "lean production" konsepsiyasini tatbiq etishning amaliy jihatlari empirik tahlillar asosida tadqiq etilib, maqola yakunida ilmiy xulosalar keltirilgan.

Kalit soʻzlar: tejamkor ishlab chiqarish, xarajat, ishlab chiqarish xarajatlari, mahsulot, yengil sanoat.

Abstract: In the paper have been researched the practical aspects of the implementation of the concept of "lean production" in light industry on the basis of empirical analysis, and scientific conclusions are presented at the end of the article.

Key words: lean production, cost, production costs, product, light industry.

Аннотация: В статье на основе эмпирического анализа исследованы рактические аспекты реализации концепции "бережливого производства" в легкой промышленности, а в конце статьи представлены научные выводы.

Ключевые слова: бережливое производство, себестоимость, себестоимость продукции, продукция, легкая промышленность.

KIRISH

Toʻqimachilik sanoati keyingi yillarda Oʻzbekiston milliy iqtisodiyotining eng jadal rivojlanayotgan tarmogʻiga, xorijiy sarmoyalarni jalb etish va mahsulot eksport qilish boʻyicha yetakchiga aylandi. Mamlakatimiz iqtisodiyotida yengil sanoatning oʻrni sezilarli darajada oshdi: uning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 8,8 foizni, sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmida 14,8 foizni, nooziq-ovqat iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmida 44 foizdan ortiqni tashkil etdi. Bugungi kunda soha korxonalarida 500 mingdan ortiq kishi mehnat qilmoqda.

Respublikada ishlab chiqarilayotgan paxta tolasini 100 foiz qayta ishlash imkoni yaratildi. Eksport geografiyasi doimiy ravishda kengayib bormoqda. Bugungi kunda oʻzbek toʻqimachilik mahsulotlari dunyoning deyarli barcha qit'alariga – 70 dan ortiq davlatga yetkazib berilmoqda. Oʻzbekiston toʻqimachilik va tikuv-trikotaj sanoati korxonalari oʻz mahsulotlarini MDH, Yevropa Ittifoqi, shuningdek, Xitoy, AQSH, Kanada, Janubiy Amerika, Afrika, Janubiy-Sharqiy Osiyo va boshqalar bozorlariga joʻnatadi.

Sohani rivojlantirish maqsadida Oʻzbekistonda klaster tizimi joriy etilgan boʻlib soʻnggi 3-yilda paxta-toʻqimachilik klasterlariga 30 trln. soʻmga yaqin investitsiya kiritilgan. Natijada ishlab chiqarish hajmi 2016-yilga nisbatan 5 barobarga, eksport – 4 barobarga oʻsib, qariyb 3 milliard dollarga yetdi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Yengil sanoatda "tejamkor ishlab chiqarish" zamonaviy holatining uslubiy apparatini tizimlashtirishda xorijiy va MDH tadqiqotchilarining Scopus, ProQuest, e-Library axborot manbalaridagi bibliografik ma'lumotlar bazalarida e'lon qilingan ilmiy ishlari va maqolalaridan foydalanilgan.

Ishlab chiqarishda tejamkorlik tushunchasini birinchi boʻlib Jon Krafchik (John Krafcik) [1] joriy etgan. "Tejamkorlik" (Lean) deganda muallif yangi tipdagi ishlab chiqarishda ortiqcha narsa umuman boʻlmasligini tushungan. "Lean" atamasi "mehnat va samarali ishlashga qodir boʻlish" ma'nosida tushuniladi (J. Vumek va Dn. Jons) [2]. Operatsion menejment boʻyicha kitoblarda tejamkor ishlab chiqarish oʻzbek tilida "toʻgʻri", "tekis" yoki "tejamkor" ishlab chiqarish degan variantlarga ega.

Koʻpchilik mualliflar (Dennis P. Xobbs [3], Stefan Ruffa, Djordj Alukal [4], Lauri Koskela [5] va boshqalar) tejamkor ishlab chiqarishni tejamkor ishlab chiqarish prinsiplariga asoslangan korxonani boshqarish falsafasi sifatida tavsiflaydilar.

MDH tadqiqotchilari (Berezovskiy E.E. [6], Adler Yu.P. [7] va Shper V.L., Lapidus E.A. [8]) “Lean production” ni korxona uchun omon qolish vositasi va ishlab chiqariladigan mahsulotning raqobatbardoshliligini oshirish omili sifatida tavsiflaydilar.

TAHLIL VA NATIJALAR

2021-yil yakuniga ko‘ra, paxta sohasida tolani qayta ishlash 2,5 barobar oshib, 100 foizga, ip-kalava ishlab chiqarish 2 barobarga, tayyor mahsulot ishlab chiqarish 3 barobarga, eksport hajmi 3 milliard dollarga yetdi. Fermerlarning qiziqishi ortib borayotgani, tadbirkorlarning klaster doirasidagi munosabatlari va natija uchun to‘liq mas’uliyat bilan ishlash paxtachilikning yangi samaradorlik cho‘qqilariga ko‘tarilishiga olib keldi. Paxta hosildorligi sezilarli darajada oshib bormoqda. 2021-yilda aksariyat klasterlarda har gektardan 35-40 sentnerdan hosil yig‘ib olindi, ba’zilarida esa bu ko‘rsatkich 60 sentnerga yetdi.

Mamlakatimiz iqtisodiyoti jadal sura’tlarda rivojlanib borayotgan bir paytda sanoat tarmog‘ining o‘rni bugungi kunda muhim ahamiyat kasb etadi. Sanoat sohasini innovatsion rivojlantirish, jahon talablariga mos keladigan darajada texnika va texnologiyalar bilan ta’minlash, ushbu sohada eksport mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmini kengaytirish zamon talablaridan biridir.

Sanoat korxonalarida mahsulot raqobatbardoshligini oshirishning izchil va barqaror rivojlanishini ta’minlashda kelgusi davr uchun puxta va har tomonlama asoslangan chora-tadbirlar, muhim vazifa va yo‘nalishlar, turli darajalardagi iqtisodiy taraqqiyot dasturlarning ishlab chiqilishi va aniq belgilab olinishi muvaffaqiyat garovi hisoblanadi. Respublikada olib borilayotgan jadal islohotlar natijasida sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish va raqobatdoshligini ta’minlash bo‘yicha bir qator ijobiy natijalarga erishilgan.

Tahlil qilinayotgan 2012-2020-yillarda sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish tarkibida to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarishning o‘sish sur’ati 109,6-115,5 foizni tashkil etdi. Mazkur holat to‘qimachilik va tikuv-trikotaj sanoati rivojlanishining har tomonlama tahlili, raqobatning kuchayishi sharoitida jahon bozorining o‘zgaruvchan konyunkturasini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, shuningdek, jadal rivojlanish mexanizmini ishlab chiqish hamda korxonalarda samarali korporativ boshqaruv tizimida zamonaviy uslublarni keng joriy etish hisobiga yuz bergan.

Ma’lumki, sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi tarkibiga korxona tomonidan ishlab chiqarilgan tayyor mahsulotlar, yarimtayyor, chetga sotishga mo‘ljallangan, nosanoat bo‘linmalarga va kapital qurilishga mo‘ljallangan mahsulotlar hajmini o‘z ichiga oladi, ya’ni ishlab chiqarilishi hisobot davrida tugallanmagan uzoq muddatli mahsulotlarni ishlab chiqarish bo‘yicha ishlar hamda sanoat tusidagi ishlar (xizmatlar) kiradi.

Respublikamizda so‘nggi yillarda, sanoat korxonalari orasida to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish korxonalarining ulushi ham ortib bormoqda. Quyidagi jadval ma’lumotlaridan mamlakat YAIM o‘sish sur’ati va uning tarkibida to‘qimachilik mahsulotlarini o‘sish sur’atini ko‘rish mumkin.

Tadqiqot natijalari ko‘rsatishicha, 2019-yilda sanoat ishlab chiqarish hajmi 322535,8 mlrd. so‘mni tashkil etib, 2018-yilga nisbatan taqqoslangan bu ko‘rsatkich 137,0 % ga oshgan. Shuningdek, sanoat sohasida qayta ishlash sanoati va to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish tarmog‘i ham o‘z o‘rniga ega bo‘lib, 2019-yilda mamlakatimizda qayta ishlash sanoatida 254860,9 mlrd. so‘mlik (2012-yilga nisbatan 5,8 barobarga ko‘p yoki 2018-yilga nisbatan 34,4% ga oshgan) mahsulot yaratildi hamda 29946,6 mlrd. so‘mlik to‘qimachilik mahsulotlari (2012-yilga nisbatan 3,9 barobarga ko‘p yoki 2018-yilga nisbatan 20,6 % ga oshgan)ishlab chiqarildi.

Mazkur holat yuqori sifatli tayyor to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish va eksportini kengaytirish, milliy brendlarni jahon bozorlariga ilgari surish maqsadida ishlab chiqarish jarayoniga ilg‘or innovatsion texnologiyalar, nou-xau, dizaynerlik ishlanmalarini keng joriy etish, furnitura va aksessuarlarning zamonaviy namunalarini ishlab chiqarishni mahalliylashtirish, paxta xom ashyosini yetishtirishdan boshlab, unga dastlabki ishlov berish, mahsulotni paxta tozalash korxonalarida keyingi qayta ishlash va yuqori qo‘shilgan qiymatli tayyor to‘qimachilik mahsuloti chiqarish bosqichigacha bo‘lgan ishlab chiqarishni integratsiya qilishni nazarda tutuvchi rivojlanishning klasterlarini tashkil etish hisobiga yuz bergan.

Bundan tashqari 2019-yilda sanoat ishlab chiqarish hajmi 322535,8 mlrd. so‘mni tashkil etib, 2018-yilga nisbatan taqqoslangan, bu ko‘rsatkich 137,0 % ga oshgan. Shuningdek, sanoat sohasida qayta ishlash sanoati va to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish tarmog‘i ham o‘z o‘rniga ega bo‘lib, 2019-yilda mamlakatimizda qayta ishlash sanoatida 254860,9 mlrd. so‘mlik (2012-yilga nisbatan 5,8 barobarga ko‘p yoki 2018-yilga nisbatan 34,4% ga oshgan) mahsulot yaratildi hamda 29946,6 mlrd. so‘mlik to‘qimachilik mahsulotlari (2012-yilga nisbatan 3,9 barobarga ko‘p yoki 2018-yilga nisbatan 20,6 % ga oshgan) ishlab chiqarildi.

Respublikamizda so‘nggi yillarda sanoat korxonalari orasida to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish korxonalarining ulushi ham ortib bormoqda. Statistik ma’lumotlarga e’tibor qaratar ekanmiz, 2020-yilning yanvar-noyabr oylarida sanoat sohasida to‘qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi 11,3 % ni, fizik hajmi indeksi 14,4 % ga oshganining ishlab chiqarish hajmi esa 30342,0 mlrd.so‘mni tashkil etganining guvohi bo‘lamiz.

1-jadval: To‘qimachilik sanoati ulushi hamda fizik hajm indeksi to‘g‘risida ma’lumot [11]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ishlab chiqariladigan (qayta ishlanadigan) sanoatda to‘qimachilik mahsulotlarining ulushi, % da	16,9	14,6	13,9	13,1	11,8	10,7	10,1	10,8
Sanoatda iishlab chiqarish tarkibida to‘qimachilik mahsulotlarining ulushi, % da	17,2	14,9	14,2	13,1	9,3	9,2	9,1	9,3
To‘qimachilik sanoatining fizik hajm indeksi, % da	110,5	109,0	100,5	107,4	105,3	103,6	102,4	101,2

Statistik tahlillar shuni ko‘rsatadiki, 2019-yilda sanoat sohasi tarkibida to‘qimachilik mahsulotlarining ulushi (9,3 %) o‘tgan davrlarga nisbatan pasayganligi kuzatildi. Sanoat sohasi tarkibida to‘qimachilik mahsulotlarining eng yuqori ulushga ega bo‘lgan davri 2012-yildan (17,6 %) 2015-yilgacha (17,2 %) bo‘lgan davr oralig‘iga to‘g‘ri kelmoqda (2.3-jadval).

Shuningdek, 2020 yilning yanvar-noyabr oylari yakunlariga ko‘ra, kiyim ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 3,3 % ni, fizik hajmi indeksi esa 102,9 % ni, ishlab chiqarish hajmi esa 8774,6 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Ma’lumotlarga e’tibor qaratar ekanmiz (2.4-jadval), mamlakatimizda 2019-yilda to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqaruvchi sanoat korxonalari tomonidan jami 29946,6 mlrd. so‘mlik (2018-yilga nisbatan 20,6 % ga oshgan) mahsulot yaratilgan bo‘lsa, kiyim ishlab chiqaruvchi sanoat korxonalari tomonidan esa 9165,8 mlrd. so‘mlik (2018-yilga nisbatan 18,5 % ga oshgan) mahsulot tayyorlangan. Bu ko‘rsatkichlar 9 yil davomida, ya’ni 2011-yilga nisbatan to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish 4,4 barobarga hamda kiyim ishlab chiqarish 11,5 barobarga oshganligini ko‘rish mumkin.

2-jadval: Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsulotlari hajmi

Yillar	To‘qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoati korxonalari		Kiyim ishlab chiqarish sanoati korxonalari	
	mlrd. so‘m	foizda %	mlrd. so‘m	foizda %
2011	6 736,9	101,3	795,2	119,6
2012	7 672,9	107,6	996,8	100,1
2013	8 898,3	113,2	1 165,8	106,1
2014	10 839,5	107,2	1 308,7	113,1
2015	13 241,7	110,5	1 585,3	111,5
2016	13 335,3	109,0	4 318,5	108,9
2017	16 763,3	100,5	6 108,2	110,5
2018	24 835,2	107,4	7 732,2	103,3
2019	29 946,6	105,3	9 165,8	108,7
2020	30 447,4	101,6	10 041,4	109,5
2021	31 567,9	103,6	10 847,1	108,0

Tahlil natijalaridan ko‘rinib turibdiki, bugungi kunda mamlakatimizda sanoat sohasida kiyim ishlab chiqarish korxonalariga nisbatan to‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqaruvchi sanoat korxonalarining ulushi hamda yaratgan mahsulotlari hajmi boshqalarga nisbatan yuqori ko‘rsatkichga ega.

Respublikada sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning yuqori o‘sish sur’atlariga erishishda tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliylashtirish Dasturining amalga oshirilishi ham o‘z ta’sirini ko‘rsatdi. Mazkur dastur doirasida kiritilgan 1 082 ta loyiha bo‘yicha 9,5 trln. so‘mlik mahsulotlar ishlab chiqarildi. Mahalliylashtirish dasturi doirasida ishlab chiqarilgan mahsulotlardan 107,4 mln. AQSH dollari miqdorida eksport qilindi.

Mamlakatimiz eksport salohiyatini kengaytirish, eksport qiluvchi tashkilotlarni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, shuningdek, raqobatbardosh eksport mahsulotlari ishlab chiqarishning ko‘paytirilishini rag‘batlantirish maqsadida Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan 2018-yil 29-noyabrda “Mahalliy ishlab chiqaruvchilarning eksport salohiyatini yanada rag‘batlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5587-son Farmoni [9] qabul qilindi. Ushbu farmon ijrosini ta’minlash maqsadida mamlakatimizda 2019-yilda jami 1626,9 mln. AQSh dollari miqdorida to‘qimachilik va to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirildi. Bu ko‘rsatkich o‘tgan 2018-yilga nisbatan 25,1 % ga ko‘pligini bildiradi. 2013-yilga nisbatan taqqoslanganda mamlakatimizda 1,9 barobar ko‘p miqdorda to‘qimachilik va to‘qimachilik mahsulotlari eksport qilinganligini ko‘rish mumkin.

Bundan tashqari sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishni yanada kengaytirish, kichik biznes subyektlarini sanoat faoliyatiga keng jalb etish, sanoat kooperatsiyasini mustahkamlash va rivojlantirish, ishlab chiqarilayotgan mahsulotlar tannarxini kamaytirish maqsadida Prezident Shavkat Mirziyoyev tomonidan 2019-yil 1-mayda “Sanoat kooperatsiyasini yanada rivojlantirish va talab yuqori bo‘lgan mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4302-son qarorining [10] qabul qilinishi hududlarda eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarish darajasini oshirdi.

2020-yilning yanvar-noyabr oylarida to‘qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoatiga kiritilgan investitsiyalarning asosiy moliyalashtirish manbayidan biri xorijiy investitsiyalar va kreditlar bo‘lib, ular 5522,1 mlrd. so‘mni tashkil etdi. Shundan, 1521,3 mlrd. so‘m to‘g‘ridan to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar hisobidan jalb qilingan.

To‘qimachilik sanoati mahsulotlarini ishlab chiqarish bo‘yicha tahlil etilgan statistik ko‘rsatkichlarga ko‘ra, O‘zbekiston to‘qimachilik sanoatining raqobatda zaif tomonlari sifatida to‘quvchilik dastgohlarining ma’naviy eskirganligi, malakali muhandis-texnik xodimlarning yetishmasligi, gazlama, mato mahsulotlarini ishlab chiqarishga ixtisoslashuvning pastligi, tikuv va trikotajga yo‘naltirilgan mahalliy matolar ishlab chiqarish rivojlanmaganligi, ayrim hududlarda tolani o‘zlashtirish darajasining pastligi, xalqaro standartlarga muvofiq sifat menejmentini joriy etgan korxonalar sonining kamligi aniqlandi.

Ushbu masalalar o‘zaro bir-biriga bog‘liq, tolani o‘zlashtirish darajasining pastligi to‘qimachilikka, mato ishlab chiqarish rivojlanmaganligi kiyim-kechak va trikotaj mahsulotlari ishlab chiqarishga, zamonaviy texnika bilan jihozlanish darajasining pastligi xalqaro standartlarga muvofiq sifat menejmentini joriy etilmaganligiga kuchli ta’sir etmoqda. Ushbu muammolar yechimini topishda to‘qimachilik korxonalarida “lean production” konsepsiyasini tatbiq etish va shu bo‘yicha korxonalardagi muhandis-texnik xodimlarni muntazam o‘qitish tizimini (kouching) rivojlantirishga e’tibor qaratish tavsiya etiladi. Tejamkor ishlab chiqarish mahsulot ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatishning barcha bosqichlarida yo‘qotishlar bilan kurashishga qaratilgan. Tizim samarali ishlashini ta’minlash uchun tejamkor ishlab chiqarish vositalarini to‘g‘ri tanlash zarur. Mahsulot va xizmatning qiymatini har bir bosqichda kompaniya xodimlari yaratadi, shunday ekan kompaniyaga sodiq va foydali bo‘ladigan soha mutaxassislarini puxta tayyorlash zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Krafcik, J. Triumph of the Lean Production System / J. Krafcik. Sloan Management Review, MIT. 1988. Vol. 30 # 1.
2. Womack, J., Jones, D., Roos, D. The machine that changed the world: The story of Lean Production. How Japan’s Secret Weapon in the Global Auto Wars will Revolutionize Western Industry / J. Womack, D. Jones, D. Roos. – New York: Rawson Associates. 1990.
3. Hobbs, Dennis P. Lean Manufacturing implementation: A complete execution manual for any size manufacture / Dennis P. Hobbs. – Fort Lauderdale, FL: J. Ross Publishing. 2003. – 264 p.
4. Alukal, G. Create a Lean, mean machine / G. Alukal // Quality progress. – Volume 36, –No.4. – April 2003. – p. 29–35.
5. Koskela, L. Lean production in construction. Proceedings of the 10th ISARC / L. Koskela. Houston, Texas. – 1993. – May 24–26. – p. 47–54.
6. Березовский, Э.Э. Инструменты и методы управления промышленными предприятиями на основе Lean-концепции: автореф. дис. … канд. экон. наук: 08.00.05 / Березовский Эдуард Эдуардович. – Краснодар, 2014. – 26 с.
7. Адлер, Ю.П. Бережливость не роскошь, а средство выживания [Электронный ресурс] / Ю.П. Адлер, В.Л. Шпер // Ассоциации Деминга. – Режим доступа: http://deming.ru/Statyi/BerNeRosk.htm, свободный − Загл. с экрана.
8. Лапидус В.А. Основы всеобщего менеджмента качества – TQM / В.А. Лапидус // Методическое пособие к учебному курсу TQM-1. – Н.Новгород: СЦМ “Приоритет”, –2007. – 126 с.
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2018-yil 29-noyabrda “Mahalliy ishlab chiqaruvchilarning eksport salohiyatini yanada rag‘batlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5587-son Farmoni. www.LexUZ.
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2019-yil 1-maydagi “Sanoat kooperatsiyasini yanada rivojlantirish va talab yuqori bo‘lgan mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4302-son qarori. www.LexUZ.
11. O‘zbekiston Respublikasi Statistika qo‘mitasi rasmiy sayti www.stat.uz sayti ma’lumotlari.
12. https://uza.uz/uz/posts/toqimachilik-sanoati-ozbekiston-milliy-iqtisodiyotining-zhadal-rivozhlanayotgan-tarmogi_380751?q=%2Fposts%2Ftoqimachilik-sanoati-ozbekiston-milliy-iqtisodiyotining-zhadal-rivozhlanayotgan-tarmogi_380751.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 2

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.